

BÀI GIẢNG GIÁO KHOA

Thầy giáo : Nguyễn Quốc Tùng

TOÁN 6

PHÉP CỘNG VÀ PHÉP TRỪ SỐ TỰ NHIÊN

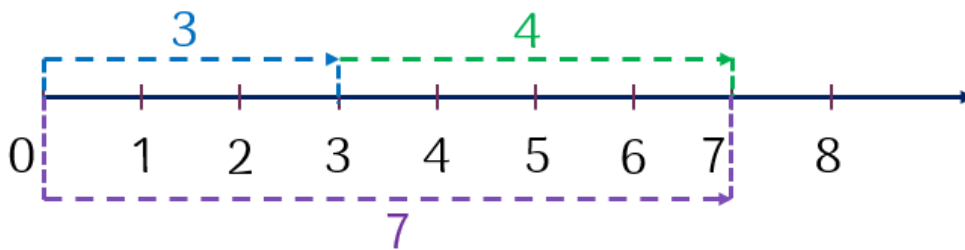
1. PHÉP CỘNG SỐ TỰ NHIÊN

a. Cộng hai số tự nhiên

Phép cộng hai số tự nhiên a và b cho ta một số tự nhiên gọi là tổng của chúng, kí hiệu là $a + b$.

$$\begin{array}{ccccccc} a & + & b & = & c \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow \\ \text{Số hạng} & & \text{Số hạng} & & \text{Tổng} \end{array}$$

Có thể minh họa phép cộng nhờ tia số, chẳng hạn phép cộng $3+4=7$ được minh họa như sau:

Ví dụ 1. Vườn nhà bác Hà có 15 cây ổi và 21 cây xoài. Tính tổng số cây ổi và xoài trong vườn nhà bác Hà?

Lời giải

Tổng số cây ổi và xoài trong vườn nhà bác Hà là:

$$15+21=36 \text{ (cây)}$$

Đáp số: 36 cây.

b. Tính chất của phép cộng

Phép cộng có các tính chất:

+ Giao hoán: $a+b=b+a$.

+ Kết hợp: $(a+b)+c=a+(b+c)$.

+ Cộng với số $a+0=0+a=a$.

Ví dụ 2. Tính bằng cách hợp lí: $66+289+134+321$.

Lời giải

$$66+289+134+321=66+134+289+ 321 \text{ (Tính chất giao hoán)}$$

$$=(66+134)+(289+321) \text{ (Tính chất kết hợp)}$$

$$= 200 + 600$$

$$= 800$$

Chú ý: Tổng $(a+b)+c$ hay $a+(b+c)$ gọi là tổng của ba số a, b, c và viết gọn là $a+b+c$.

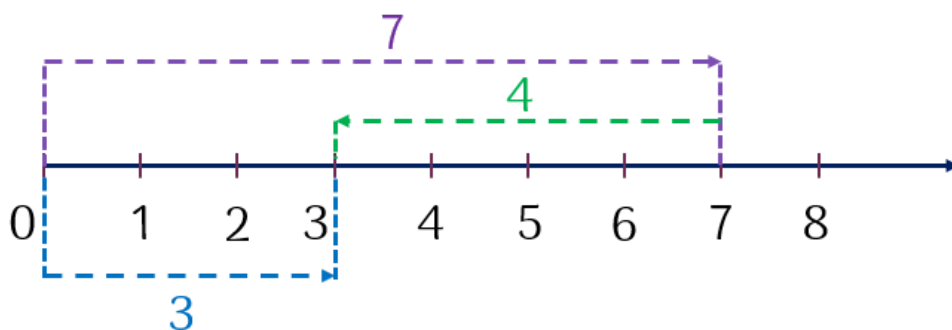
Khi cộng nhiều số, ta nên nhóm các số hạng có tổng là số chẵn chục, chẵn trăm, ... (nếu có).

2. PHÉP TRỪ SỐ TỰ NHIÊN

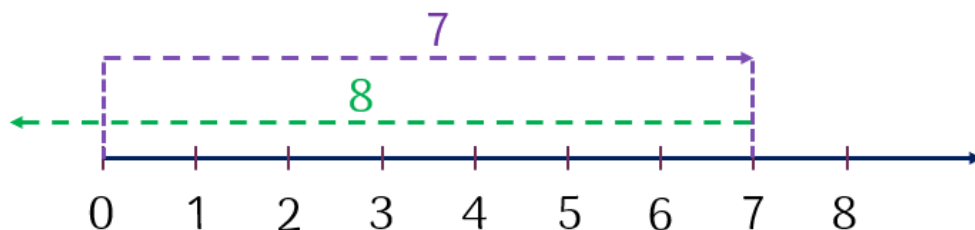
Với hai số tự nhiên a, b đã cho, nếu có số tự nhiên c sao cho $a=b+c$ thì ta có phép trừ $a-b=c$.

$$\begin{array}{ccccc} a & - & b & = & c \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow \\ \text{Số bị trừ} & & \text{Số trừ} & & \text{Hiệu} \end{array}$$

Hình dưới đây minh họa phép trừ $7-4=3$.

Hình dưới đây cho thấy phép trừ $7-8$ **không** thực hiện được trong tập hợp các số tự nhiên.

Chú ý: Trong tập hợp $\mathbb{N}$, phép trừ $a-b$ chỉ thực hiện được nếu $a \geq b$.

Ví dụ 3. Một nhà kho có chứa 87987 sản phẩm. Người ta lấy ra 6328 sản phẩm từ nhà kho đó. Trong nhà kho còn lại bao nhiêu sản phẩm?

Lời giải

Số sản phẩm còn lại trong nhà kho là:

$87987 - 6328 = 81659$ (sản phẩm)

Đáp số: 81659 sản phẩm.

